

Analýza vplyvov na podnikateľské prostredie

Názov materiálu: Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 272/2015 Z. z. o registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Predkladateľ: Štatistický úrad Slovenskej republiky (ďalej len „štatistický úrad“)

3.1 Náklady regulácie

3.1.1 Súhrnná tabuľka nákladov regulácie

Tabuľka č. 1: Zmeny nákladov (ročne) v prepočte na podnikateľské prostredie (PP), vyhodnotenie mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov.

Nahradte rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia, ktorá je povinnou prílohou tejto analýzy a nájdete ju na [webovom sídle MH SR](#), (ďalej len „Kalkulačka nákladov“):

TYP NÁKLADOV	Zvýšenie nákladov v € na PP	Zníženie nákladov v € na PP
<i>A. Dane, odvody, clá a poplatky, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality</i>	0	0
<i>B. Iné poplatky</i>	0	0
<i>C. Nepriame finančné náklady</i>	0	0
<i>D. Administratívne náklady</i>	0	10 233
<i>Spolu = A+B+C+D</i>	0	10 233
<i>Z toho</i>		
<i>E. Vplyv na mikro, malé a stredné podn.</i>	0	0
<i>F. Úplná harmonizácia práva EÚ (okrem daní, odvodov, ciel a poplatkov, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality)</i>	0	0
<i>VÝPOČET PRAVIDLA 1in2out:</i>	IN	OUT
<i>G. Náklady okrem výnimiek = B+C+D-F</i>	0	10 233

3.1.2 Výpočty vplyvov jednotlivých regulácií na zmeny v nákladoch podnikateľov

Tabuľka č. 2: Výpočet vplyvov jednotlivých regulácií

Zrozumiteľný a stručný opis regulácie (dôvod zvýšenia/zníženia nákladov na PP)	Číslo normy (zákona, vyhlášky a pod.)	Lokalizácia (§, ods.)	Pôvod regulácie: (SK/EÚ úplná harm./EÚ harm. s možnosťou voľby)	Účinnosť regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet dotkn. subjektov spolu (v prípade objektívnej nedostupnosti údajov použite expertný odhad, alebo uveďte "N")	Počet dotkn. subjektov MSP (v prípade objektívnej nedostupnosti údajov použite expertný odhad, alebo uveďte "N")	Druh vplyvu In (zvyšuje náklady) / Out (znižuje náklady)	D. Administratívne náklady (časová náročnosť povinnosti)		
									Alternatíva 1: Expertný odhad trvania povinností (min.)	Alternatíva 2: Štandardná časová náročnosť (min.)	Frekvencia plnenia povinnosti
prístup bánk k údajom vedeným v registri právnických osôb na účel plnenia úloh pri príprave, uzatváraní a vykonávaní bankových obchodov	272/2015 Z. z.	§ 2 ods. 3 písm. d) § 7 ods. 1 písm. b)	SK	1.10.2023	podnikateľské subjekty: banky, pobočky zahraničných bánk a ich klienti	1 000	N	Out (znižuje náklady)	60		1-krát ročne
Vydávanie čitateľného elektronického odpisu z registra právnických osôb pre podnikateľské subjekty	272/2015 Z. z.	§ 7a ods.4	EÚ harmonizácia s možnosťou voľby	1.10.2023	podnikateľské subjekty	1 000	N	Out (znižuje náklady)	60		1-krát ročne

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na zmenu nákladov

Osobitne pri každej regulácii s vplyvom na PP zhodnotenom v tabuľke č. 2 uveďte doplňujúce informácie tak, aby mohol byť skontrolovaný spôsob a správnosť výpočtov. Uveďte najmä, ako ste vypočítali vplyvy a z akého zdroja ste čerpali početnosti (uveďte aj link na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete). Jednotlivé regulácie môžu mať jeden alebo viac typov nákladov (A. Dane, odvody, clá a poplatky, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality, B. Iné poplatky, C. Nepriame finančné náklady, D. Administratívne náklady). Rozčleňte ich a vypočítajte v súlade s metodickým postupom.

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 272/2015 Z. z. o registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“) ráta podľa nového znenia § 10 ods. 1 zo zákona č. 272/2015 Z. z. o registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o RPO“) s pridelovaním nového identifikačného čísla organizácie (ďalej len „IČO“) dedičom zomrelého živnostníka, v prípadoch, ak môžu dočasne alebo trvale prevádzkovať živnosť na základe živnostenského oprávnenia vydaného zomrelému živnostníkovi a nemajú už pridelené IČO z titulu vlastného podnikania. Vecne ide o požiadavku Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky z dôvodu odstránenia prekážok pri identifikácii daňového subjektu pri jeho registrácii správcami daní. Táto požiadavka je plne v súlade s pravidlom pridelovania IČO podľa súčasného, návrhom zákona nedotknutého, znenia § 9 ods. 4 zákona o RPO, ktoré nereflektuje prípady, či po smrti fyzickej osoby – podnikateľa živnostenské oprávnenie zaniká alebo ostáva platné.

Doterajšia prax pridelovania IČO, však rešpektovala zachovanú platnosť živnostenského oprávnenia vydaného zomrelému živnostníkovi (§ 13 ods. 6 a 7 živnostenského zákona), čo znamená, že podľa dostupných údajov štatistického úradu pod pôvodným IČO podniká 162 fyzických osôb. V snahe nezvyšovať nižšie uvedené administratívne náklady dotknutých živnostníkov a tiež nezvyšovať administratívnu záťaž orgánov verejnej moci, ktoré používajú IČO dotknutých osôb pri úradnej činnosti vrátane úradnej komunikácie sa § 10 ods. 1 druhej vety bude aplikovať len na pridelovanie IČO od 1. januára 2023. Z tohto dôvodu návrh zákona neobsahuje prechodné ustanovenie a živnostníkom, ktorí zdedili podnik po poručiteľovi za podmienok ustanovených živnostenským zákonom, sa nové IČO pridelovať nebude.

Bližšie k vyššie uvedeným administratívnym nákladom:

Ide o administratívne náklady spojené s jednorazovým plnením povinnosti podľa osobitných predpisov zmeniť údaj o IČO na obchodných listoch a objednávkach (§ 3a ods. 1 Obchodného zákonníka v znení zákona č. 500/2001 Z. z., zákon č. 215/2019 Z. z. o zaručenej elektronickej fakturácii a centrálnom ekonomickom systéme a o doplnení niektorých zákonov), na webovom sídle, ak ho má živnostník zriadené (§ 3a ods. 3 Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov) a pri úradnej komunikácii s orgánmi verejnej moci (generálne ustanovené v § 3a ods. 2 Obchodného zákonníka v znení zákona č. 500/2001 Z. z., § 9 ods. 6 zákona o registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov) vrátane zmeny údajov o IČO na odtlačku pečiatky.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č.

397/2008 Z. z. nemá živnostník povinnosť pri označovaní prevádzkarne uvádzať IČO, preto by sa do nákladov regulácie zmena IČO na prevádzkarni z iniciatívy živnostníka nezahrňala.

Na základe požiadaviek zástupcov bánk bol návrh zákona rozšírený o úpravu, ktorá umožní bankám prístup k údajom vedeným v registri právnických osôb nielen na účely plnenia úloh povinnej osoby pri starostlivosti o klienta podľa smernice AML/CFT, ale aj pri plnení iných úloh v rámci prípravy, uzatvárania a realizácie bankových obchodov alebo na ďalšie účely vymedzené v § 93a ods. 3 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, čím podľa zástupcov podnikateľov (Slovenskej bankovej asociácie, RÚZ) dôjde k zníženiu správnych poplatkov a administratívnej záťaže na strane bánk a ich klientov a potenciálnych klientov (vrátane podnikateľov) pri preukazovaní niektorých právnych skutočností, ak ide o preukazovanie možné na základe údajov vedených v registri právnických osôb. Elektronizovaný prístup bánk prostredníctvom spoločného systému bankových informácií umožní, aby nemuseli byť v doterajšom rozsahu obstarávané alebo predkladané jednotlivé elektronické alebo listinné výstupy z informačných systémov a evidencií orgánov verejnej moci. Vplyv navrhovanej regulácie na podnikateľské prostredie je porovnateľný s pozitívnym vplyvom, aký má zavedenie prístupu bánk na rovnaké účely do Registra fyzických osôb.

3.2 Vyhodnotenie konzultácií s podnikateľskými subjektmi pred predbežným pripomienkovým konaním

Vyhodnotenie konzultácií s Asociáciou zamestnávateľských zväzov Slovenska

Okrem predstavenia možnosti právnej úpravy poskytovania údajov o samostatne hospodáriacich roľníkoch v registri právnických osôb a navrhovaných opatreniach na zlepšenie kvality údajov vedených v registri právnických osôb AZZZ a štatistický úrad prediskutovali túto konkrétnu požiadavku podnikateľov:

„Bližšie bola na základe záujmu asociácie diskutovaná právna úprava a prax vedenia údajov o konečnom užívateľovi výhod v Slovenskej republike. Štatistický úrad prisľúbil legislatívne riešenie možnosti vydávania informatívneho elektronického výstupu z RPO pre podnikateľské subjekty, napríklad na účely due diligence s obchodnými partnermi a zahraničnými bankami, ktorý bude obsahovať údaje o postavení podnikateľa ako konečného užívateľa výhod.“

K tejto požiadavke štatistický úrad uvádza nasledovné:

V procese tvorby návrhu zákona dospel štatistický úrad k záveru, že uvedenej požiadavke je možné vyhovieť, a to aj bez zmeny zákona, pretože pri voľbe dostupnej formy technického zabezpečovania poskytovania údajov o konečných užívateľoch výhod nie je štatistický úrad ako orgán riadenia a správca informačného systému striktne viazaný na úpravu zákonom o RPO. Pri súčasných technických možnostiach je možné z verejne prístupných stránok registra právnických osôb vygenerovať dokument s údajmi o konečných užívateľoch výhod konkrétneho podnikateľa okrem ich rodných čísel, avšak tento dokument nebude pre používateľa čitateľný – ide o dokument určený na strojové spracovanie. Technicky je možné, aby si používateľ disponujúci príslušným softvérovým vybavením takýto dokument zobrazil v čitateľnej podobe. Ak by štatistický úrad poskytoval elektronickú službu spočívajúcu v možnosti generovania požadovaného záznamu o konečnom užívateľovi výhod vo formáte PDF, bude to v sledovanom období znamenať dodatočné jednorazové náklady do 20.000 eur na prevádzku registra právnických osôb. Štatistický úrad zahŕnie možnosť vytvárania

informatívneho výstupu vo formáte PDF do vyčíslenia výdavkov návrhu zákona zo štátneho rozpočtu, čím sa predíde prípadným nákladom podnikateľov na obstaranie príslušného softvéru, resp. zabezpečenie čitateľnosti výstupu využitím služieb tretích osôb.

Na základe zmeny smernice AML/CFT po skončení pripomienkového konania k návrhu zákona v dôsledku rozsudku Súdneho dvora Európskej únie v spojených veciach C-37/20 a C-601/20 z 22. novembra 2022, je v súlade s postupom podľa aktuálneho znenia smernice AML/CFT, ktorý podmieňuje prístup žiadateľov k údajom o konečných užívateľoch výhod z dôvodu ochrany súkromia preukázaním oprávneného záujmu, aby štatistický úrad poskytoval podnikateľom na základe ich oprávneného záujmu, ktorým je due dilligence s obchodnými partnermi a zahraničnými bankami, nie informatívny výpis, ale na právne účely použiteľný odpis záznamu o konečnom užívateľovi výhod. V tomto smere bolo doplnené nové ustanovenie § 7a ods. 10 do návrhu zákona. Všeobecný prístup k údajom o konečných užívateľoch výhod by mal byť totiž v dohľadnom čase zrušený.

Počas konzultácie informoval štatistický úrad AZZZ, že jedným z cieľov prípravy návrhu zákona, je zefektívnenie evidencie samostatne hospodáriacich roľníkov vytvorením centralizovanej elektronickej evidencie vedenej živnostenským odborom ministerstva vnútra. Návrh zákona mal článkom II novelizovať zákon č. 105/1990 Zb. v znení neskorších predpisov a zabezpečiť, aby sa pri poskytovaní údajov od samostatne hospodáriacich roľníkov využívali jednotné kontaktné miesta okresných úradov a odbremenili sa obce, od povinností súvisiacich so zápisom údajov vrátane zmien a výmazu údajov v registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci (ďalej len register právnických osôb“). Vecným dôvodom tohto návrhu bola kvalita údajov o tejto kategórii podnikateľov v registri právnických osôb je dlhodobo ohrozená neplnením oznamovacích povinností, čoho príčinou je vyše 2900 zdrojových obecných evidencií samostatne hospodáriacich roľníkov.

Na základe úlohy C.26 v uznesení vlády Slovenskej republiky č. 79 z 2. februára 2022 sa však bola problematika evidencie samostatne hospodáriacich roľníkov stala súčasťou legislatívnej úlohy pre ministra pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky v spolupráci s ministrom hospodárstva Slovenskej republiky. Z uvedeného dôvodu bol z návrhu zákona vypustený článok II, ktorým sa mal novelizovať zákon č. 105/1990 Zb. v znení neskorších predpisov. V súvislosti s budovaním centrálnej evidencie samostatne hospodáriacich roľníkov na ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka štatistický úrad oslovil v júni 2022 gestora úlohy s návrhmi, ktoré zabezpečia kvalitu údajov poskytovaných do registra právnických osôb v súlade s podmienkami poskytovania údajov vyplývajúcich povinným osobám zo zákona o RPO.

3.3 Vplyvy na konkurencieschopnosť a produktivitu

Dochádza k vytvoreniu resp. k zmene bariér na trhu?

Návrh zákona tento vplyv nemá.

Bude sa s niektorými podnikmi alebo produktmi zaobchádzať v porovnateľnej situácii rôzne (napr. špeciálne režimy pre mikro, malé a stredné podniky tzv. MSP)?

Návrh zákona tento vplyv nemá.

Ovplyvňuje zmena regulácie cezhraničné investície (príliv/odliv zahraničných investícií resp. uplatnenie slovenských podnikov na zahraničných trhoch)?

Návrh zákona tento vplyv nemá.

Ovplyvní dostupnosť základných zdrojov (financie, pracovná sila, suroviny, mechanizmy, energie atď.)?

Návrh zákona tento vplyv nemá.

Ovplyvňuje zmena regulácie inovácie, vedu a výskum?

Návrh zákona tento vplyv nemá.

Ako prispieva zmena regulácie k cieľu Slovenska mať najlepšie podnikateľské prostredie spomedzi susediacich krajín EÚ?

Návrh zákona tento vplyv nemá.

Konkurencieschopnosť:

Materiál konkurencieschopnosť:

zvyšuje nemení znižuje

Produktivita:

Aký má materiál vplyv na zmenu pomeru medzi produkciou podnikov a ich nákladmi?

Návrh zákona tento vplyv nemá.

Na základe uvedenej odpovede zaškrtnite a popíšte, či materiál produktivitu:

zvyšuje nemení znižuje

3.4 Iné vplyvy na podnikateľské prostredie

Návrh zákona predpokladá zavedenie pokuty podľa § 10a ods. 4 zákona RPO v navrhovanom znení (čl. I bod 37) za spáchanie správneho deliktu osobe, ktorá si voči povinnej osobe definovanej v § 1a písm. h) zákona o RPO v navrhovanom znení (čl. I bod 3) nesplní povinnosť poskytnúť údaj, ktorý nie je vedený v zdrojovom registri poskytovaný povinnou osobou do registra právnických osôb. Porušením je jednak neuvedenie údajov alebo uvedenie nesprávneho údajov. Povinnou osobou je orgán verejnej moci okrem Štatistického úradu Slovenskej republiky, ktorý je povinný podľa § 4 zákona o RPO v navrhovanom znení poskytovať štatistickému úradu údaje na účely ich zápisu, zmeny alebo výmazu v registri právnických osôb v rozsahu podľa § 3.

Povinná osoba je na účely zápisu, zmeny zápisu alebo výmazu tohto údajov v registri právnických osôb povinná podľa § 5 ods. 2 zákona v navrhovanom znení (čl. I, bod 17) ho v primeranej lehote vyžiadať, pričom vyžiadaniu je povinný vyhovieť

a) zriaďovateľ alebo zakladateľ právnickej osoby, ak ide o údaj podľa § 3 ods.1,

b) samostatne zárobkovo činná osoba, ak ide o údaj podľa § 3 ods. 2,

- c) vedúci podniku zahraničnej osoby, ak ide o údaj podľa § 3 ods. 3,
- d) zriaďovateľ organizačnej zložky, vedúci organizačnej zložky zahraničnej osoby alebo vedúci organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby, ak ide o údaj podľa § 3 ods. 4 alebo ods. 5.

Podľa § 5 ods. 3 zákona v navrhovanom znení (čl. I, bod 17) ten, kto je povinný vyhovieť vyžiadaniu podľa odseku 2 písm. a) až d), poskytuje povinnej osobe bez vyžiadania aj každú zmenu hodnoty údajov podľa odseku 2 do troch pracovných dní od zmeny údajov spôsobom, ktorý určí povinná osoba.

Uvedená sankcia sa môže od 1. januára 2023 týkať fyzických osôb – podnikateľov (samostatne zárobkovo činných osôb), pri ktorých vznik oprávnenia na podnikanie alebo ich evidencia povinnou osobou podľa § 5 ods. 1 zákona o RPO v navrhovanom znení v príslušnom zdrojovom registri nevyžaduje podľa príslušného osobitného predpisu vedenie niektorého údajov požadovaného registrom právnických osôb – najčastejšie ide o rodné číslo, dátum narodenia, adresa pobytu alebo dátum vzniku oprávnenia na podnikanie. Uvedené sa netýka tých samostatne zárobkovo činných osôb, ktoré sú súčasne vedené v živnostenskom registri alebo napríklad v registri športových odborníkov, ktoré voči registru právnických osôb evidujú zhodný rozsah údajov). Pokuta by sa mohla dotknúť viac ako 7 tisícov fyzických osôb vykonávajúcich samostatnú zárobkovú činnosť podľa 23 zákonov. Štatistický úrad v tejto súvislosti dáva do pozornosti, že drvivú väčšinu podnikateľov tvoria obchodné spoločnosti (vyše 800 tisíc) a živnostníci (vyše 400 tisíc).

Príklady eventuálne dotknutých kategórií samostatne zárobkovo činných osôb: prevádzkovatelia verejnej vodnej dopravy, prevádzkovatelia cestnej dopravy, notári, znalci, tlmočníci, prekladatelia, správcovia, ktorí vykonávajú činnosť v konkurznom konaní, reštrukturalizačnom konaní alebo konaní o oddĺžení podľa osobitného predpisu, autorizovaní architekti, autorizovaní krajinní inžinieri, daňoví poradcovia, patentoví zástupcovia, audítori a fyzické osoby oprávnené na podnikanie v energetike.

Štatistický úrad objektívne nevie presne kvantifikovať celkový počet subjektov, ktorých sa týka vyžiadanie údajov zo strany povinnej osoby, lebo nie všetky povinné osoby využili náhradné hodnoty pri zápise fyzických osôb - podnikateľov do registra právnických osôb, o ktorých nemali všetky potrebné údaje. Niektoré povinné osoby takéto subjekty do registra právnických osôb nezapísali vôbec.

Uloženíu sankcie je možné predísť splnením vyžiadania povinnej osoby. Pokuta má mať preventívnu funkciu a je stanovená na 1000 eur za nesplnenie vyžiadania o oznámení každého údajov (ide o jednorazové vyžiadanie) vrátane vyžiadania o oznámení zmeny údajov alebo skutočnosti, ktorá má za následok výmaz údajov (môže ísť v priebehu existencie zapisovaného subjektu o viacnásobné vyžiadanie, ak hodnota konkrétneho údajov môže podliehať zmene). Povinnosť splniť vyžiadanie a pokuta za jeho nesplnenie korešponduje s navrhovanými sankciami, ktoré má ukladať štatistický úrad povinnej osobe za neposkytnutie predmetného údajov do registra právnických osôb.

Účelom zavedenia všetkých pokút v § 10a zákona v navrhovanom znení (čl. I bod 37) je ďalšie zvyšovanie a udržanie kvality údajov v referenčnom registri právnických osôb, ktorý je závislý s výnimkou 4 údajov pochádzajúcich priamo z činnosti štatistického úradu od údajov poskytovaných povinnými osobami.

Ako je už uvedené v časti 3.2 tejto analýzy, schválenie materiálu návrhu zákona umožní štatistickému úradu realizovať požiadavku zástupcov podnikateľov a vydávať čitateľný informatívny elektronický výstup z registra právnických osôb pre podnikateľské subjekty informatívneho elektronického výstupu z registra právnických osôb pre podnikateľské subjekty, napríklad na účely due diligence s obchodnými partnermi a zahraničnými bankami, ktorý bude obsahovať údaje o postavení podnikateľa ako konečného užívateľa výhod. Kvantifikácia pozitívneho vplyvu nasadenia tohto technického nástroja je však vopred nemožná, pretože chýbajú presné informácie o frekvencii a vplyvoch použitia požadovaného výstupu v obchodnom styku.